

Från: linda.a.pettersson@trafikverket.se
Skickat: den 24 februari 2021 10:37
Till: Sydöstra
Kopia: uppsala@lansstyrelsen.se
Ämne: Yttrande utställning sydöstra

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Slutfört

Kategorier: Grön kategori

Uppsala kommuns dnr: KSN-2017-0007

Trafikverkets dnr: TRV 2021/9142

Utställning gällande fördjupad översiktsplan för de Sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna, Uppsala kommun

Trafikverket har tagit del av utställningshandlingarna gällande förslag till fördjupad översiktsplan för Sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna. Översiktsplanen syftar till att skapa förutsättningar för pröva utvecklingen av de Sydöstra stadsdelarna precis norr om Uppsalas kommungräns inklusive Bergsbrunna för att nå mål och inriktningar i kommunens översiktsplan och Avtal avseende bostadsbyggande i Bergsbrunna med omgivning, Södra staden, "Nysala" i Uppsala kommun. Enligt avtalet ska 21 500 bostäder säkerställas inom planområdet och en ny järnvägsstation ska utföras i och med utbyggnaden till fyra spår mellan Uppsala C och Stockholms länsgräns.

Allmän statlig väg E4, 255, 651, 649, 1060 samt Ostkustbanan går inom översiktsplanens område. Ostkustbanan samt E4an är av riksintresse för kommunikationer och ska enligt 3 kap 8 § miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen. Väg 255 är omledningsväg för E4an samt funktionellt prioriterad väg för dagliga personresor och kollektivtrafik. E4an är primär transportled för farligt gods, vilket också går på Ostkustbanan.

Hälsa och säkerhet

Olika typer av vägar och järnvägar har olika sannolikheter för olyckor. Säkerhetstänkande i alla led i infrastrukturprojekt syftar till att få en väg eller järnväg trafiksäker. Riskerna med farligt gods kan bli förhöjda när bebyggelse finns i nära anslutning till en väg eller järnväg, men även vid viss utformning av infrastrukturen. Vägens och järnvägens standard, exempelvis mötesfrihet, korsningsutformningar och växlar, medför att sannolikheten ökar eller minskar. Transporter med farligt gods på järnväg är generellt sett mycket säkra. Trafikverkets grundprincip är att alla former av farligt gods ska kunna transporteras på våra vägar och järnvägar. Riskhanteringsavstånd är den grundläggande principen som tillämpas för att begränsa riskexponering av farligt gods, i andra hand skyddsåtgärder som t.ex. diken, vallar och andra former av barriärer. Trafikverket har inte ansvaret att bevaka konsekvenserna av farligt gods för omgivningen i samband med planeringsprocesser som drivs av andra aktörer. Att kommunen väljer att ha en planeringsinriktning som tyder på att Trafikverket enskilt är ansvarig för hanteringen av risker med farligt gods är således problematisk och icke korrekt. Hanteringen av skyddsåtgärder är ett ansvar hos både kommunen och Trafikverket där vi i det framtida arbetet får ha en dialog kring frågan i våra planeringsprocesser som löper parallellt. Det är inte självklart att Trafikverket ska stå för riskreducerande åtgärder. Ostkustbanan är ett riksintresse som kommunen behöver ta hänsyn till i den kommunala planeringen.

I bilaga 1 *Förutsättningar* redogör kommunen för att man vid stationerna avser ta avsteg från buller, risk och säkerhetsavstånd vid goda kollektivtrafiklägen. Buller är den miljöstörning som berör flest människor i Sverige. Buller är ett allt större problem trots insatser för att minska människors

exponering för buller och vibrationer. Främst beror det på att transporter och den stadslika bebyggelsen ökar i omfattning. När ny bostadsbebyggelse planeras i ett buller- eller vibrationsutsatt läge, till exempel nära en järnväg eller väg, kan det krävas skyddsåtgärder eller särskild utformning av bebyggelsen för att den ska bli lämplig för sitt ändamål. Även transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar. Det är viktigt att man tar upp frågan om hänsyn för att minska risker tidigt i processen. Genom lämplig lokalisering kan konsekvenser av olyckor undvikas eller begränsas. I samband med detaljplanläggning av områden inom 150 meter från stråk där transporter med farligt gods kan förekomma, anser Trafikverket att risker förknippade med farligt gods ska beaktas. Generellt bör inte heller ny bebyggelse tillåtas överhuvudtaget inom ett område på 30 meter från järnvägen, (räknat från spårmittpå närmaste spår). Ett sådant avstånd ger utrymme för räddningsinsatser om det skulle ske en olycka, och det möjliggör en viss utveckling av järnvägsanläggningen. Verksamhet som inte är störningskänslig och där människor endast tillfälligtvis vistas, till exempel parkering, garage och förråd, kan dock finnas inom 30 meter från spårmittpå. Hänsyn bör dock tas till möjligheterna att underhålla järnvägsanläggningen och bebyggelsen.

Utifrån ovan resonemang anser Trafikverket att det är olämpligt att kommunen redan i detta tidiga skede avser ta avsteg och frångå riktlinjer för människors hälsa och säkerhet. Avsteg bör enbart ses över vid detaljplanering om alla andra alternativ är uteslutna. Viktigt är också att ta hänsyn till att Ostkustbanan är av riksintresse och kommunens planering i området ska inte påverka riksintresset negativt.

Allmän statlig väg 255

En stor del av översiktsplanens visioner och planeringsinriktningar är beroende av väg 255 omvandling till stadsboulevard. Många av åtgärderna som kommer att krävas går emot Trafikverkets riktlinjer och krav för statliga vägar, vilket Trafikverket och kommunen har en gemensam bild av. Det pågår därför en process där kommunen ska ta över väghållaransvaret för väg 255, vilket även nämns i översiktsplanen. Väg 255 ska dock kvarstå som omledningsväg för E4. Viktigt att ha med sig i den fortsatta planeringen är att inga avtal ännu är påskrivna så någon officiell överenskommelse finns inte. Ärendet är heller inte prövat, det kan därför finnas en viss risk för att stora delar av översiktsplanen faller om något skulle förhindra förändringen av väghållarskapet. Det är viktigt att kommunen och Trafikverket arbetar starkt för att nå det gemensamma målet att kommunen tar över väghållaransvaret för att översiktsplanens intentioner ska nås.

Trafikverkets processer

Lag om byggande av järnväg (1995:1649) (LBJ) reglerar byggande av spårplanläggning för järnvägstrafik. Vid planläggning och byggande av järnväg ska järnvägen få ett läge och utförande som gynnar ändamålet med minsta intrång, olägenhet och kostnad. Detta innebär att det är det minst ogynnsamma alternativet som ska väljas. Hänsyn ska tas till både enskilda och allmänna intressen. Trafikverket vill vara tydliga med att järnvägens sträckning beslutas i järnvägsplanen och att vägbroar och andra väganslutningar inte hanteras i järnvägsplanen. Det är även i järnvägsplanen som detaljer kring stationsutformning sker.

Kommunen beskriver även det fortsatta arbetet för ny trafikplats på E4an. Efter att åtgärdsvalsstudien är avslutad måste trafikplatsen även in i nationell plan då det är ett namngivet objekt. Först efter det kan arbetet med vägplan påbörjas.

Med vänlig hälsning

Linda Pettersson

Samhällsplanerare
Planering, Region Öst

Linda.a.pettersson@trafikverket.se

Direkt: 010-123 04 30

Trafikverket

Box 1140

631 80 Eskilstuna

Besöksadress: Tullgatan 8

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se